# EUROPA-PARLAMENTET

*2004* *2009*

*Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender*

**2008/2160(INI)**

6.1.2009

# UDKAST TIL BETÆNKNING

med forslag til Europa-Parlamentets henstilling til Rådet om styrkelse af sikkerheden og de grundlæggende frihedsrettigheder på internettet (2008/2160(INI))

Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

Ordfører: Stavros Lambrinidis

PR_INI_art114

## INDHOLD

**Side**

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS HENSTILLING TIL RÅDET.....3

FORSLAG TIL HENSTILLLING TIL RÅDET (B6-0302/2008) .....9

## FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS HENSTILLING TIL RÅDET

**om styrkelse af sikkerheden og de grundlæggende frihedsrettigheder på internettet (2008/2160(INI))**

*Europa-Parlamentet*,

– der henviser til forslag til henstilling til Rådet fra Stavros Lambrini for PSE-gruppen om styrkelse af sikkerheden og de grundlæggende frihedsrettigheder på internettet (B6-0302/2008),

– der henviser til den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder, konventionen om beskyttelse af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder (ECHR) og Den Europæiske Unions charter om de grundlæggende rettigheder[1] og i særdeleshed bestemmelserne deri vedrørende beskyttelse af personlige data, ytringsfriheden, respekt for privatlivet og familielivet såvel som retten til frihed og sikkerhed,

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger[2], Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA af 27. november 2008 om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager[3], Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/98/EF af 17. november 2003 om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer[4]. Kommissions forslag af 13. november 2007 til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2002/22/EF om forsyningspligt og forbrugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, direktiv 2002/58/EF om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor og forordning (EF) nr. 2006/2004 om forbrugerbeskyttelsessamarbejde (KOM(2007)0698), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/24/EF af 15. marts 2006 om lagring af data genereret eller behandlet i forbindelse med tilvejebringelse af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester eller elektroniske kommunikationsnet[5] og generaladvokatens udtalelse af 14. oktober 2008 i sag C-301/06 Irland mod Parlamentet og Rådet,

– der henviser til Rådets rammeafgørelse 2005/222/RIA af 24. februar 2005 om angreb mod informationssystemer[6], Rådets rammeafgørelse 2001/413/RIA af 28. maj 2001 om bekæmpelse af svig og forfalskning i forbindelse med andre betalingsmidler end kontanter[7], Rådets rammeafgørelse 2008/919/RIA af 28. november 2008 om ændring af rammeafgørelse 2002/475/RIA om bekæmpelse af terrorisme[8], Kommissionens

[1] EFT C 364 af 18.12.2000, s. 1.
[2] EFT L 281af 23.11.1995, s. 31.
[3] EUT L 350 af 30.12.2008, s. 60.
[4] EUT L 345 af 31.12.2003, s. 90.
[5] EUT 2006 L 105, s. 54.
[6] EUT L 69 af 16.3.2005, s. 67.
[7] EFT L 149 af 2.6.2001, s. 1.
[8] EUT L 330 af 19.2.2008, s. 21.

meddelelse af 22. maj 2007 under titlen "Hen imod en generel politik til bekæmpelse af cyberkriminalitet" (KOM(2007)0267) samt de seneste initiativer med henblik på opdagelse af alvorlige forbrydelser og terrorisme (som f.eks. "Check the Web"-projektet),

– der henviser til det arbejde, der er foretaget inden for rammerne af Europarådet, Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD) og De Forenede Nationer (FN), både for så vidt angår bekæmpelse af kriminalitet og cyberkriminalitet og beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, herunder på internettet[1],

– der henviser til de seneste domme i de europæiske domstole og nationale forfatningsdomstole på dette område og i særdeleshed den dom fra den tyske forfatningsdomstol, som anerkender en særlig ret til beskyttelse af fortroligheden og integriteten i informationsteknologiske systemer[2],

– der henviser til forretningsordenens artikel 114, stk. 3, og artikel 94,

– der henviser til betænkning fra Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender og udtalelse fra Kultur- og Uddannelsesudvalget (A6-0000/2008),

A. der henviser til, at udviklingen af internettet viser, at det er ved at blive et uundværligt værktøj for fremme af demokratiske initiativer, en ny arena for den politiske debat (f.eks. e-kampagner, e-afstemning), et vigtigt instrument på verdensplan for udøvelse af ytringsfriheden (f.eks. blogging) og for udvikling af erhvervsvirksomhed,

B. der henviser til, at internettet giver fuld betydning til den definition af ytringsfriheden, som er nedfældet i artikel 11 i Den Europæiske Unions charter om de grundlæggende rettigheder, især i formuleringen "uden hensyn til landegrænser",

C. der henviser til, at gennemskuelighed, respekt for privatlivet og et miljø præget af tillid blandt internetbrugerne bør anses for at være uundværlige elementer med henblik på at opbygge en bæredygtig sikkerhedsvision vedrørende internettet,

D. der henviser til, at internettet gennem den frihed, det skaber, også er blevet brugt som en platform for voldelige og udemokratiske budskaber som f.eks. opfordringer til terroristangreb, og der henviser til, at trusler om cyberkriminalitet mere bredt er i stigning på verdensplan og bringer privatpersoner (herunder børn) og netværker i fare,

E. der henviser til, at disse forbrydelser bør bekæmpes effektivt og beslutsomt uden at ændre internettets grundlæggende frie og åbne art,

F. der henviser til, at det i et demokratisk samfund er borgerne, der er berettiget til at iagttage og dagligt bedømme de handlinger og overbevisninger, som deres regeringer og private selskaber har, som forsyner dem med tjenester, og at det ikke er regeringerne eller selskaberne, som er berettiget til at iagttage og dagligt bedømme deres borgeres

[1] F.eks Europarådets konvention om cyberkriminalitet af 23. november 2001; Europarådets konvention om beskyttelse af individdet i forbindelse med automatisk behandling af personlige data af 28. januar 1981.
[2] BVerfG, 1 BvR 370/07, 27.2.2008, Absatz-Nr. (1 - 333).

handlinger og overbevisninger; der henviser til, at teknologisk avancerede overvågningsteknikker kombineret med slappe love vedrørende grænserne for disses anvendelse i stadig højere grad truer dette princip,

G. der henviser til, at den teknologiske udvikling i stadig højere grad muliggør hemmelig og nærmest uopdaget overvågning af borgernes aktiviteter på internettet; der henviser til, at den blotte eksistens af overvågningsteknologier ikke automatisk bør berettige anvendelsen deraf, men at den altoverskyggende interesse i at beskytte borgernes grundlæggende rettigheder bør være afgørende for de grænser og nøjagtige omstændigheder, hvorunder sådanne teknologier kan anvendes af de offentlige myndigheder eller private selskaber,

H. der henviser til, at man bør erindre, at når der er tale om rettigheder som f.eks. ytringsfrihed eller respekten for privatlivet, kan de offentlige myndigheder kun beordre indgriben i udøvelsen af disse rettigheder, hvis det er "i overensstemmelse med loven" og nødvendigt og rimeligt i et demokratisk samfund,

I. der henviser til, at internettet på grund af dets globale, åbne og participatoriske karakter som regel nyder frihed, men dette udelukker ikke behovet for (på nationalt og internationalt plan) offentligt og privat at tænke over, hvordan internetbrugernes grundlæggende rettigheder såvel som deres sikkerhed respekteres og beskyttes,

J der henviser til, at e-analfabetisme vil blive den nye analfabetisme i det 21. århundrede; der henviser til, at når man sikrer, at alle borgere har adgang til internettet, svarer det til at sikre, at alle borgere har adgang til uddannelse, og at denne adgang ikke straffende bør nægtes af regeringer eller private selskaber; der henviser til, at det er vigtigt at tackle de nye spørgsmål såsom netværksneutralitet, interoperabilitet, global tilgængelighed for alle internetknudepunkter og anvendelse af åbne formater og standarder,

K. der henviser til, at den rigtige balance bør bevares mellem genanvendelse af oplysninger fra den offentlige sektor, som åbner hidtil ukendte muligheder for kreativ og kulturel eksperimenteren og udveksling, samt beskyttelse af de intellektuelle ejendomsrettigheder,

1. henstiller til Rådet, at det:

***Fuldstændig og sikker adgang til internettet for alle***

a) deltager i initiativerne med henblik på at gøre internettet til et vigtigt redskab for styrkelsen af brugerne, et miljø, som muliggør udvikling af bottom up-metoder og e-demokrati, samtidig med at det sikrer, at der oprettes vigtige beskyttelser, da nye former for kontrol og censur kan udvikle sig på dette område; den frihed og beskyttelse af privatlivet, som brugerne har på internettet, bør være virkelighed og ikke en illusion;

b) erkender, at internettet kan udgøre en ekstraordinær mulighed for at øge aktivt borgerskab, og at adgang til netværker og indhold i denne henseende er et af nøgleelementerne; anbefaler, at dette spørgsmål yderligere behandles på grundlag af den formodning, at alle har ret til at deltage i informationssamfundet, og at institutioner og berørte parter på alle niveauer har et generelt ansvar for at hjælpe

med til denne udvikling[1], således at man kan tackle de to nye udfordringer, nemlig e-analfabetisme og den demokratiske udstødelse i den elektroniske alder[2];

c) sammen med andre relevante aktører sikrer, at sikkerhed, ytringsfrihed og privatliv såvel som åbenhed på internettet ikke behandles som konkurrerende mål, men i stedet leveres samtidig med en sammenfattende vision, som svarer på alle disse fordringer på en passende måde;

***Stærk forpligtelse til bekæmpelse af cyberkriminalitet***

d) opfordrer Rådets formandskab og Kommissionen til at gore sig overvejelser om en sammenfattende strategi med henblik på at bekæmpe cyberkriminalitet, herunder metoder til at tackle spørgsmålet om "identitetstyveri" på EU-plan;

e) opmuntrer til overvejelser om det nødvendige samarbejde mellem private og offentlige aktører på dette område og udvidelse af samarbejdet om retshåndhævelse;

f) fortsætter det arbejde, der er igangsat inden for rammerne af "Check the Web"-projektet og fremmer aktioner med det mål at forbedre cirkulationen af informationer om cyberkriminalitet som f.eks. de seneste initiativer til at etablere nationale indberetningsplatforme og en europæisk indberetningsplatform for indberetninger af strafbare handlinger på internettet, forudsat at de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger er til stede;

g) støtter programmer med henblik på at beskytte børn og oplyse deres forældre som fastlagt i EU-retten med hensyn til de nye e-farer og lave en konsekvensanalyse af effektiviteten af de eksisterende programmer indtil nu;

h) varetager vedtagelsen af direktivet om strafferetlige foranstaltninger med henblik på håndhævelse af de intellektuelle ejendomsrettigheder, samtidig med at man med henblik herpå forbyder systematisk kontrol og overvågning af samtlige brugeres aktiviteter på internettet samt sikrer, at straffene står i rimeligt forhold til de begåede lovovertrædelser; i denne forbindelse bør man også respektere de enkelte brugeres ytringsfrihed og forsamlingsfrihed og bekæmpe incitamenterne til cyberovertrædelser af de intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder visse overdrevne adgangsbegrænsninger, som ejerne af de intellektuelle ejendomsrettigheder selv fastlægger;

i) sikrer, at offentliggørelse af kontroversielle politiske overbevisninger via internettet, herunder vedrørende terrorisme, ikke bliver genstand for strafferetlig forfølgelse;

***Vedvarende opmærksomhed på den absolutte beskyttelse og øgede befordring af de grundlæggende frihedsrettigheder på internettet***

[1] Se den græske forfatning og den artikel 5A.

[2] I dokumentet med titlen "Internet - a critical resource for all" fra Europarådet af 17. september 2008 understreges det tillige, at "sikring og fremme af lighed og deltagelse, for så vidt angår internettet, er et væsentligt skridt hen imod fremskridt for rimelighed og deltagelse i samfundet som helhed".

j) tager i betragtning, at "digital identitet" i stadig højere grad er ved at blive en integreret del af vores personlighed og i denne forbindelse fortjener at blive tilstrækkeligt og effektivt beskyttet mod indtrængen både fra private og offentlige aktører; tager behørigt hensyn til betydningen af anonymitet, pseudonymitet og kontrollen af informationsstrømme for privatlivet og den omstændighed, at brugerne bør gives midler til effektivt at beskytte den;

k) anerkender faren ved former for internetovervågning og -kontrol, der også sigter imod at spore alle privatpersoners digitale skridt med det formål at udarbejde en profil af brugeren og tildele "point"; gør det klart, at sådanne teknikker altid bør vurderes på baggrund af deres nødvendighed og deres forholdsmæssighed på baggrund af de mål, de har til hensigt at nå; understreger tillige behovet for øget opmærksomhed og informeret samtykke fra brugernes side med hensyn til deres e-aktiviteter (f.eks. i tilfælde af sociale netværk);

l) undersøger og fastsætter grænser for det "samtykke", som brugerne kan blive anmodet om at afgive, det være sig af regeringer eller private selskaber, til at opgive en del af deres privatliv, da der er en klar ubalance i forhandlingsstyrke og viden mellem private brugere og sådanne institutioner;

m) nøje begrænser og definerer de tilfælde, hvor et privat internetselskab kan anmodes om at oplyse data til de statslige myndigheder;

n) fordømmer statsstyret censur af det indhold, der kan findes på internetsider, især når sådanne restriktioner kan have en begrænsende virkning på den politiske talefrihed;

o) opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at ytringsfriheden ikke bliver udsat for vilkårlige begrænsninger fra den offentlige og/eller private sektor og undgå alle lovgivningsmæssige eller forvaltningsmæssige foranstaltninger, der kan have en begrænsende virkning på private personers talefrihed;

p) henleder opmærksomheden på, at udviklingen af "tingenes internet" ikke bør omgå beskyttelsen af data og borgernes rettigheder;

q) opmuntrer til fremme af princippet om indbygget databeskyttelse ("privacy by design"), hvorefter krav om beskyttelse af privatlivet og databeskyttelse bør indføres så tidligt som muligt i det forløb, der fører til udvikling af ny teknologi;

***Internationale foretagender***

r) opfordrer alle internetaktører til at deltage i den igangværende procedure vedrørende etableringen af "internettets grundlov", som bygger på eksisterende grundlæggende rettigheder, går ind for disses håndhævelse og fremmer anerkendelsen af nye principper; i denne forbindelse har den dynamiske koalition vedrørende internettets grundlov på internettet en vigtig rolle at spille;

(s) i denne forbindelse sikrer, at et initiativ med multiinteressenter på mange planer og procedureorienteret og en blanding mellem globale og lokale initiativer tages i betragtning for at fastlægge og beskytte internetbrugernes rettigheder og dermed

sikrer procedurens legitimitet, ansvarlighed og accept;

(t) opfordrer til EU's aktive deltagelse i forskellige internationale fora vedrørende de globale og lokale aspekter af internettet som f.eks. Forum for Internetforvaltning (Internet Governance Forum);

(u) deltager sammen med alle de relevante EU-aktører i oprettelsen af et europæisk forum for internetforvaltning, som kan tage bestik af den erfaring, de nationale fora for internetforvaltning har indhøstet, fungere som en regional pol og viderebringe på en mere effektiv måde europæiske spørgsmål, holdninger og bekymringer på de kommende internationale fora for internetforvaltning;

o

o o

2. pålægger sin formand at sende denne henstilling til Rådet og til orientering til Kommissionen.

11.6.2008

## FORSLAG TIL HENSTILLLING TIL RÅDET (B6-0302/2008)

jf. forretningsordenens artikel 114, stk. 1

af Stavros Lambrinidis

om styrkelse af sikkerheden og de grundlæggende frihedsrettigheder på internettet

*Europa-Parlamentet*,

– der henviser til den europæiske menneskerettighedskonvention og chartret om grundlæggende rettigheder, særlig artiklerne om beskyttelse af personoplysninger, om ytrings- og informationsfriheden og om respekt for privatliv og familieliv,

– der henviser til de nylige initiativer til bekæmpelse af alvorlig kriminalitet og terrorisme ("Check the web"-projektet), det nylige forslag til ændring af Rådets rammeafgørelse 2002/475/RIA af 13. juni 2002 om bekæmpelse af terrorisme og forslaget til ændring af direktiv 2002/58/EF om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor,

– der henviser til det arbejde, der udføres i Europarådet, Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD) og De Forenede Nationer både til bekæmpelse af kriminalitet og cyberkriminalitet og til beskyttelse af de grundlæggende rettigheder, herunder på internettet,

– der henviser til de europæiske domstoles og de nationale forfatningsdomstoles seneste afgørelser på området, navnlig den dom fra Den Tyske Forfatningsdomstol (BVerG), som anerkender en særlig ret til beskyttelse af fortroligheden og integriteten i informationssystemerne,

– der henviser til forretningsordenens artikel 114, stk. 1,

A. der anfører, at internettet er blevet et centralt instrument på verdensplan til udvikling af ytringsfriheden og til fremme af den økonomiske aktivitet; der understreger, at det i den forbindelse er særligt vigtigt, at bekæmpelsen af kriminalitet og af misbrug fra det offentliges og privatpersoners side ikke begrænser de muligheder, der er forbundet med dette instrument,

B. der fastslår, at internetfænomenet som følge af dets globale dimension, hurtige udvikling og særlige tekniske karakteristika vanskeligt kan reguleres af national ret alene, og at der - også på internationalt plan - bør tages initiativer til beskyttelse af individets rettigheder, herunder de rettigheder, der vedrører den enkeltes sikkerhed, beskytter vedkommendes frihedsrettigheder og omhandler beskyttelsen af privatlivet,

1. henstiller til Rådet at arbejde for:

a) gradvis at tilnærme de nationale lovgivninger i EU til hinanden, når det gælder kravene til beskyttelse af de grundlæggende rettigheder på internettet,

b) at styrke dialogen mellem de nationale og de europæiske lovgivere og mellem de nationale og de europæiske retsinstanser,

c) at fremme dialogen mellem alle aktører, der er involveret i og berørt af internetfænomenet, navnlig internetoperatørerne og brugerne,

d) at fremme indgåelsen af de nødvendige aftaler på internationalt plan, både bilateralt (i første række de transatlantiske forbindelser) og multilateralt (initiativer inden for rammerne af Europarådet, OECD og FN);

2. pålægger sin formand at sende denne henstilling til Rådet og - til orientering - til Kommissionen.